

Jak jsem zkoumal, zda silnější pes mrdá

Jmenuji se Robin Ptáček a jsem vědec. Zkoumám chování zvířat. Mojí specializací je vyvracení mýtů o zvířecí říši, kterých je v dnešní, od přírody odtržené společnosti nespočet.

Doposud největšího úspěchu na tomto poli jsem dosáhl s prací „Prasata v žitě jako personifikace štěstí? Ano či ne?“

K výzkumu prasat jsem se dostal v podstatě náhodou, když mi můj vesnický kamarád, kolega Papoušek, v telefonátu se smíchem oznámil, že jeho sousedovi utekla prasata do blízkého pole žita. Zavěťřil jsem příležitost, dorazil na místo a zabránil majiteli v pochytní vlastní chovat, tím, že jsem uzavřel pole pro vědecké účely.

Při následném zúčastněném pozorování prasat v jejich přirozeném habitatu, které jsem prováděl přestrojený za chromou bachyni, jsem dospěl k překvapivému zjištění, že prasata v žitě nejsou vůbec spokojená, právě naopak. Dostávají záchvaty zuřivosti a propadají depresím. Sledování po týdnu skončilo, když 3 z 5 sledovaných jedinců ukončili svůj život útekem do pole geneticky modifikované řepky.

Bohužel, od té doby na další velký úspěch čekám. Dokonce i můj odvážný výzkum „Pes, který štěká, nekouše. Ano či ne?“ naprosto propadl. O jeho závěru „ne každý pes, který štěká, nekouše. Záleží na tom, v jaké situaci se nachází a především z jakého důvodu štěká,“ dokonce napsal měsíčník Etologie, že „je na výsledek dvouletého výzkumu přeci jen poněkud banální.“ Pro ty, kteří se nevěnují etologii, prozradím, že to je horší, než kdyby napsali, že autor je debil a měl by si prostřelit hlavu.

U psů jsem se rozhodl zůstat a tentokrát podrobit podrobnému zkoumání rčení „silnější pes mrdá“. Pro upřesnění konstatuji, že vzhledem k tomu, že toho heslo používají především

muži pečlivě hýčkající svoji maskulinitu, předpokládám, že pes, který nastavuje a trpělivě drží, v jejich pojetí není považován za psa „mrdajícího“, nýbrž „mrdaného“. Věnoval jsem se proto pouze aktu kopulace aktivní.

Výzkumný projekt jsem začal popisem své lokace. Sám mám fenku vlkodava. Vždy, když jsme zavítali do parku v době, kdy měla, takříkajíc, „své dny“, neprováděl na ní kopulaci pes nejsilnější, ale ten, který dorazil jako první. Čekali byste, že v rámci tříbení genofundu fena odežene psa, který nevyhovuje požadavkům na kvalitu, a bude čekat na někoho lepšího. Opak je pravdou. Dokonce i když byl první malý bezzubý yorkšírák s nohama tak malýma, že neustále padal na čumák, Údernice (tak se moje fenka jmenuje) se mu snažila nastavovat, jak jen to šlo. Bylo to ale marné, protože i když si lehla na břicho, yorkšírák na ni prostě nedosáhl. Skončilo to tím, že se mi udělal na kalhoty a upadl na čumák.

A víte, co dělali psi kolem?

Čekali.

Moje výchozí hypotéza proto tvrdila, že je rčení o silnějším psovi zcela chybné. Lidé, kteří ve společnosti prosazují právo silnějšího, si to prostě vymysleli. Říká se tomu argumentace kruhem. Nejdřív si vymyslíte, že se zvíře chová, tak jako vy, a pak své chování omlouváte tím, že tak se přece chová i ono zvíře.

Hypotéza mé nadřízené z Akademie věd zaujala natolik, že mi byl přiklepnut roční grant na projekt „Silnější pes kopuluje. Ano či ne?“.

Mé první kroky samozřejmě vedly na internet, kde jsem začal vyhledávat ilustrační foto. Bohužel nebyly příliš přínosné. Osoby na internetu, které fotí psy inflagranti, mají totiž sklon k jisté anekdotizaci. Nakonec jediný výsledek této mé aktivity, byl, že jsem sám přišel o možnost kopulace, protože nadějná kandidátka na příští kopulantku našla v mém počítači fotky z výzkumu. A některé věci prostě nevysvětlíte.

Mé další kroky vedly do městského parku, kde jsem, schovaný ve křoví, pozoroval volně puštěné psy. Zjistil jsem, že pokud jsou ponecháni bez dozoru, celých třicet procent samců na sobě vzájemně provádí kopulační chování. Překvapivě však nebyl aktivním kopulátorem silnější pes, naopak, ve většině případů to byl ten slabší. Moji prvotní hypotézu, že nahoře je z důvodu překonávání gravitace vždy ten lehčí pes, aby oba prožili co nejvíce slasti s co nejmenší svalovou námahou, zcela vyvrátilo překvapivé zjištění, které jsem učinil po necelém týdnu sledování.

Ve všech případech byl psem provádějícím akt aktivní kopulace ten s menším penisem.

Zjistit to samozřejmě nebylo jednoduché, musel jsem vždy oba psy pečlivě zkontrolovat a případně i trochu navnadit, abych tuto informaci získal. Nejednou jsem byl následně ostře konfrontován páníčky, kteří přišli hledat své psy v nevhodnou chvíli. Od výprasku mě zachránila průkazka Akademie věd, kterou nosím stále při sobě, a výkřiky „je to pro vědu, je to pro vědu!“

Brzy jsem se ovšem dostal ve svém výzkumu do slepé uličky. Nelze totiž odvozovat přirozené chování jedince od toho, jak se chová v prostředí kulturním. V přírodě psi tvoří smečky a dá se, i přes moji prvotní hypotézu, předpokládat, že pokud smečky vedou alfa samci, budou opravdu těmi, kteří mají privilegovanou kopulační pozici. Stejně tak je ovšem možné, že privilegovaná kopulační pozice je ve skutečnosti ta dole, protože se u toho alfa samec tak nenadře. Navíc vůbec netušíme, co se stane, když smečku vede alfa samice. Je možné, že by i ona prováděla kopulaci aktivní?

Protože otázek bylo více než odpovědí, pochopil jsem, že nenajdu uspokojující vysvětlení, dokud nezačnu sledovat psy v jejich přirozeném habitatu.

Na stránkách ekologických organizací jsem zjistil, že v okolí Cardiffu žije smečka, tvořená již pátou generací divokých psů, potomků jedinců, kteří v 80. letech utekli z místního útulku. Říká se jí Echlach-mech-rach-krch-krch-krch. To možná zní jako doslovný přepis psí řeči, ale ve skutečnosti je to v místním keltském dialektu a znamená prostě „spolek-který-dělá-haf-haf-haf“.

Protože se blížila uzávěrka grantu, rozhodl jsem se pro metodu zúčastněného pozorování, která přináší výsledky nejrychleji. Znamená to sice, jak se říká, vyjít s kůží na trh, ale obvykle to za splnění podmínek grantu stojí.

Měl jsem štěstí, že Údernice v době mého odjezdu hárala. Ne, nebojte se, neprovádím pokusy na své fence. Jen jsem odebral před odjezdem do zkumavky něco její menstruační krve.

Když se podívám zpětně na den odletu, říkám si, že jsem si možná měl všimnout drobných znamení, která jako by se mě snažila od cesty odradit. Černá kočka přes cestu, zpoždění letu do Cardiffu o 15 hodin kvůli špatnému počasí, nebo to holubí lejno, které na mě spadlo, když jsem v úžasu sledoval bouřková mračna nad letištěm. S otevřenými ústy.

Přesto jsem do letadla nastoupil. Mé rozhodnutí bylo nezdolné.

Během letu jsem si uvědomoval, v jak nevhodnou chvíli zpoždění letu přišlo. Uzávěrka práce se neúprosně blížila a já neměl téměř nic, čím bych obhájil grant, jehož se mi dostalo. Musel jsem smečku rychle najít, infiltrovat ji a co nejdřív dojít k závěrům. Ať to stojí, co to stojí.

Když jsem po dvou dnech bloudění v okolí Cardiffu, k čemuž značně přispěly ochotné rady místních, konečně dorazil k lesu, v němž se psi nacházeli, neměl jsem na vybranou. Uzávěrka za dva dny a většina peněz z grantu prošustovaná. Potřeboval jsem výsledky, a to hned.

Svlékl jsem se, přehodil přes sebe kožešinu, menstruační krev svojí fenky si napatlal kolem vlastní řiti a takto ustrojen se vydal do hloubi velšského hvozdu. Ani trochu mě nelákalo, co se stane, až smečku potkám. Ale nedalo se nic dělat. Prostě zavřu oči a budu myslet na vědu.

Štěkání se blížilo. Bylo to minimálně deset psů, kteří zachytili můj pach a neomylně si razili cestu džunglí směrem ke mně.

Nebudu vám lhát. Měl jsem strach. Věděl jsem, že s menstruační krví kolem svého, doposud nezpochybnitelného hájemství již brzy nebudu pannou. Ale teď už jsem nemohl couvnout. Když přiběhli na mýtinu, na níž jsem se nacházel, předklonil jsem se, vytáhl zápisník a jal se zaznamenávat chování sledovaných subjektů v relaci ke své zadnici.

Žádný zuřivý útok na mé pozadí se však nekonal.

Psi přišli, jeden po druhém očichali moji řiť, a pak... pak si sedli a začali rokovat o tom, kdo na mně provede akt kopulace.

Zíral jsem jak sova ve dne.

Zjevně se rozhodli spor o moji navoněnou řiť vyřešit rozpočítáním. Zřetelně jsem slyšel básničku, která zněla přesně jako místní keltský dialekt, a jež byla nejspíš velšsko-čoklím ekvivalentem „leze, leze po železe, nedá pokoj, až tam vleze“.

Rozpočítávání skončilo. Strachy jsem se celý rozklepal. Pevným krokem se ke mně blížil statný rottweiler. Slyšeli jste to rčení, že nemáte dráždit rottweilera, jinak vám natrhne prdel? No, tak přesně tohle rčení jsem měl právě ověřit.

Jenže k aktu nedošlo. Jeden pes, takový malý uslintaný ratlík, totiž začal něco štěkat a rottweilera zastavil. Já vím, že vám přijde neuvěřitelné, že jsem jim rozuměl, co říkali. Ale když si dobrovolně opatláte řiť psími feromony, mluvíte prostě všichni společnou řečí.

Slyšel jsem, jak ratlík říká zřetelně, že rozpočítávání není směrodatné, že je to, podle bodu 7.5 stanov, pouze pomocná mechanika v rozhodování ve chvíli, kdy selžou ostatní možnosti demokratického procesu, a že je navíc ovlivnitelné tím, u koho se s rozpočítáváním začínalo.

Po chvíli štěkání ze všech stran se rottweiler vrátil a zklamaně usedl do kroužku ostatních.

Následovala soutěž v kámen-nůžky-papír. Tu vyhrála kolie. Jenže ani kolie neuspěla proti uslintanému ratlíkovi. Ten začal říkat něco o tom, že v předposledním kole jasně ukazoval papír a ne kámen a že to bylo špatně vyhodnoceno. Argumentoval především tím, že mají všichni kulaté a chlupaté tlapy, takže rozlišování gest prstů je obtížné, ne-li přímo nemožné. A bod 7.2 jasně ukládá povinnost používat k rozhodovacímu procesu takové metody, které jsou technicky zpětně ověřitelné.

Takže kolie ostrouhala.

Třetí pokus spočíval v házení kostkou. Aby byl naplněn bod 7.2, kolie výsledky pečlivě zapisovala. Vyhrál vlčák, který hodil třikrát za sebou šestku. Ale bylo mi jasné, že se nemám čeho bát. Ratlík ho hned zastavil a pomocí házení kostkou a porovnání výsledků se statistickou pravděpodobností dokázal, že kostka je chybně vyvážená. Ačkoliv vlčák se bránil, že přece měli všichni stejnou kostku a tedy stejný handicap, ratlík mu vysvětlil, že demokratický konsenzus jaksí nezbytně vyžaduje přesné nástroje, které se v procesu jeho získávání používají. To je ostatně také jasně napsáno v bodu 7.2, což, jak ratlík doufá, vlčák ví.

Po chvíli dohadování si losovali čísla. A tehdy konečně vyhrál uslintánek. Vlčák sice protestoval, že čísla psal ratlík a následně jako první tahal, což zavání možnostmi podvádění, ale s tím nepochodil. Ratlík mu vysvětlil, že se jedná o postup, na němž se všichni demokraticky shodli, a že zpochybňovat výsledky takového postupu se může stát nebezpečným precedencem pro budoucí chod jejich společnosti, který ji může zcela rozložit.

Takže mě omrdal ratlík, zatímco ostatní jen mlsně přihlíželi. Já pak utekl zpět do bezpečí auta, kde bych si lízal rány, kdybych na ně dosáhl.

Smutnou skutečností je, že má práce opět propadla, tentokrát dokonce natolik, že mě kvůli „znevažování vědecké instituce“ vyhodili z Akademie a teatrálně rozstříhali moji kartičku.

Přesto si stojím za svým a do konce života budu obhajovat závěr svého výzkumu, který zní: „V přirozeném habitatu psi utvářejí demokratické, beztřídní společenství, v němž mrdá nikoliv pes nejsilnější, ale pes, který má nejlépe načtené stanovy.“

A příště budu sledovat papoušky.

Martin Koláček, 2017